

درس سوم فارسی

آموزگار پایه ی ششم : خانم درویشی

درس سوم

هوئپاری

واژه نامه:

- ▶ می تاخت : با سرعت حرکت کرد
- ▶ باز : نام پرنده ای شکاری
- ▶ ملک : پادشاه
- ▶ به گرد او نمی رسید : آنقدر سریع می رفت که حتی
- ▶ باد نمی توانست به گرد و خاک بلند شده از قدم های او برسد.
- ▶ چیره شده : پیروز شد ، غلبه یافت
- ▶ مرکب : اسب ، حیوانی که بر آن سوار می شوند.
- ▶ می پیمود : طی می کرد
- ▶ مالامال : سرشار ، پر ، لبریز
- ▶ هلاک : کشت
- ▶ رکاب دار : پیاده یا که همراه سوارراه می روداسب او را هدایت می کند.
- ▶ بی درنگ : فوری ، بی توقف
- ▶ مجال : فرصت
- ▶ فرود آر (فرود آوردن) : پایین بیاور
- ▶ حرارت : گرما
- ▶ بی جان کردن : کشتن
- ▶ آزرده خاطر : اندوهگین ، غمگین
- ▶ ترکش : تیردان

درک مطلب :

۱) با توجه به متن درس ، پادشاه چه ویژگی هایی داشت ؟

بی اعتمادی ، هوشیار نبودن در علت هر چیز ، تک روی(جدا شدن از گروه) ، بی طاقتی

۲) به نظر شما چه شرایطی برای تصمیم گیری لازم است؟

ارزیابی و بررسی موضوع از همه ی جهات، مشورت با دیگران ، مطالعه و پژوهش در مورد آن .

۳) باز از کجا می دانست که اب زهر آلود است؟

باز پرنده ای بلند پرواز است و درآسمان بالای کوه پرواز می کند به همین دلیل جنازه ی ازدها را دیده و از آلودگی آب باخبر بوده است.

دانش زبانی

در سال‌های گذشته آموختیم که کلمه‌ها در زبان فارسی، گاهی یک بخش (هجاء) دارند.

■ مانند گل، دل، رفت، چید

گاهی کلمه‌هایی داریم که چند بخش (هجاء) دارند.

■ رفتن - دل‌دار - گُل‌کار (۲ بخش)

■ رفتنی - دل‌داری - گل‌کاری (۳ بخش)

خواندن کلمه‌ها و جمله‌های کوتاه و یک‌بخشی معمولاً مشکلی ندارد؛ اما در چندبخشی‌ها،

خواندن و تشخیص شکل درست، دشوار است. به نمونه‌ی زیر توجه کنید:

🌿 شاه، بازی داشت.

ورزش، مسابقه

بازی

یک باز، پرنده‌ای شکاری

سخن

بخوان و حفظ کن

با اینکه سخن به لطف آب است
کم گفتن هر سخن، صواب است
آب ارچه همه زلال خیزد
از خوردن پر، ملال خیزد
کم گوی و گزیده گوی، چون در
تا ز اندک تو، جهان شود پر
لاف از سخن چو در توان زد
آن خشت بود که پر توان زد
یک دسته گل دماغ پرور
از خرمن صد گیاه، بهتر

معنی شعر سخن:

- ❖ با اینکه سخن و کلام چون آب لطیف است، اما درست این است که کم سخن بگوییم.
- ❖ اگر چه آب زلال است، اما زیاد خوردن آن باعث رنج و ناراحتی می شود.
- ❖ سنجیده سخن بگو تا سخت مانند مروارید گرانبها باشد و از سخن کوتاه اما پربارت جهان پر شود.
- ❖ به سخنانی که مانند مروارید ارزشمند و کمیاب هستند می توان افتخار کرد. چیزهای کم ارزش مانند خشت را به مقدار زیاد درست می کنند.
- ❖ یک دسته گل روح پرور بهتر از خرمنی از صد گیاه بی بو و فایده است.

واژه نامه :

- ▶ صواب : درست ، شایسته
- ▶ در : مروارید
- ▶ لاف : دعوی زیاد از حد ، ادعای بیهوده ، خودستایی
- ▶ خشت : آجر خام
- ▶ ناپخته : گلی که در قالب می ریزند و در آفتاب خشک می کنند.
- ▶ دماغ : مغز سر

خوانش و فهم:

(۱) منظور از بیت « کم گوی و گزیده گوی چون در تا زانک تو جهان شود پر » چیست؟

کم سخن بگو اما آن را سنجیده و حساب شده بر زبان بیاور تا از آن سخن اندک اما ارزشمند تو که مانند مروارید است، جهان لبریز شود.

(۲) با توجه به نشانه گذاری ها بیت زیر را بخوانید. به نظر شما خواندن کدامیک صحیح است؟

لاف از سخن ، چو در توان زد آن خشت بود که ، پر توان زد

لاف از سخن چو در ، توان زد آن خشت بود که پر ، توان زد

خوانش بیت دوم صحیح است / اگر ویرگول را پس از «سخن» و «که» بگذاریم آهنگ و وزن بیت به هم می ریزد و علاوه بر آن مفهوم و معنای آن نیز تغییر می کند یا بی معنا می گردد.